

ENRIC SANS SALELLAS
1890-1984

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

Codi de referència

CAT AMR 13.12.

Nivell de descripció

Fons

Títol

Enric Sans Salellas

Data/dates

1890-1984

Volum i suport

7 unitats d'instal·lació (0,84 ml), paper.

ÀREA DE CONTEXT

Nom del(s) productor(s)

Enric Sans Salellas
Úrsula Sans

Història del(s) productor(s)

Enric Sans Salellas (Figueres, 10 de setembre de 1890-11 de febrer de 1953), va ser violinista, compositor de sardanes i professor de música. Iniciat pel seu pare, Fèlix Sans, va viure sempre immers en el món de la música. Va formar-se musicalment amb els mestres Domènec Sánchez Deyá a Barcelona) i Alphonse Lefort a París. Va formar part de l'orquestra L'Art Gironí i durant els anys 1910 a 1914 va ser director de la cobla Antiga Pep de Figueres, per la que va escriure sardanes, algunes de les quals van ser enregistrades a París en un viatge amb la cobla. La popularitat li va arribar amb la sardana *La infantona*. Va escriure un centenar de títols, la majoria d'obres de línia camperola, fresca i melòdica.

Enric Sans es va casar amb Anna Oriol Giménez el mes de novembre de 1914, amb la qual va viure al carrer Vilafant, 51 de Figueres, en una casa construïda l'any 1905, obra de l'arquitecte Josep Azemar Pont. En ella encara hi ha una placa amb la llegenda "Enric Sans Salellas (1890-1953)". Sans tenia dues germanes, la Consol (pianista) i la Maria (violinista, alumna del mateix l'Enric).

L'any 1915 ja es té constància que l'Enric Sans feia de professor, primer a títol particular, i a partir del mes de gener de 1932 com a mestre a l'Escola d'Arts i Oficis de Figueres. Segons

un retrat realitzat l'any 1928 per la revista del Foment de la Sardana de Figueres, "En Sans té una doble personalitat musical: fent sardanes és un home engrescador i estimat, cantúries enlluernadores que farien ballar a un coix. Tocant el violí, és... què us diré jo! Un violinàs, un home que sap i sent el que toca, un cavaller enamorat que tot fent moxaines al violí el fa cantar com un rossinyol...".

El 1916 els diaris ja parlaven d'Enric Sans com a un reputat concertista de violí, la qual cosa el portà a destacar en nombrosos esdeveniments musicals. El mes d'agost de 1918 realitzà amb el Casino Menestral de Figueres una excursió artística a València per tal d'exportar la cultura empordanesa a terres valencianes. Així mateix, formava part de l'Orfeó Germanor Empordanesa a principis dels anys vint.

A finals d'aquella dècada, l'any 1926 es va integrar com a violí al nou grup musical figuerenc The King Jazz i el 1927 entrà com a vocal segon a la junta directiva de l'Associació de Música de Figueres, essent reelegit l'any 1930 amb el mateix càrrec. En aquest sentit també formà part del Sindicat Musical de la Província de Girona –abans de 1936 anomenat Sindicat d'Orquestres de la Província de Girona-, i durant la guerra a la CNT, per l'adscripció del sindicat a la confederació anarquista.

Segons l'expedient de depuració que li feren les autoritats franquistes l'any 1939 per la seva condició de funcionari civil, Sans "perteneixia –durant la II República- a la organizació derechista" i que tenia "muy buena moralidad y reputación". Durant la guerra va estar en contacte amb els elements de la dreta de Figueres, als quals els hi transmetia les notícies que escoltava per la ràdio, a fi d'orientar-los. Fou perseguit i engarjolat per no estar d'acord amb les polítiques realitzades a Figueres durant la guerra, essent alliberat més tard a manca de proves. Els seus dos avaladors foren l'alcalde de Figueres Josep Jou i el notari Salvador Dalí.

Va morir l'11 de febrer de 1953 amb tot just 62 anys. Poc després, el 5 d'abril de 1953 es féu una Audició de sardanes, amb els músics de la Cobla Río, al Parc Bosc de Figueres organitzada per la Secció Sardanista per l'*Organización Sindical Educación y Descanso* de la mateixa capital empordanesa en homenatge pòstum a la seva figura.

Després de la seva mort, la seva filla Úrsula Sans va fer publicar diverses sardanes del seu pare, entre elles la sardana que li havia dedicat a ella mateixa, titulada "Úrsula".

Història arxivística

El fons d'Enric Sans va ser recollit per la seva filla Úrsula Sans a la mort del seu pare. Amb la mort de la seva filla, el marit d'aquesta, Josep Falgarona conservà la documentació a la seva finca de Roses situada a l'avinguda de Rhode, 103. A la mort de Josep Falgarona, la seva segona esposa, Mercedes Juvé conservà la documentació a la mateixa finca fins a la seva donació l'1 d'agost de 2012. La documentació del segon ingrés, desconeguda pel personal de l'AMR, va ser donada per Joan Boix, la qual havia restat a la casa de la senyora Juvé fins a l'abril de 2013. Aquell mes els fills de Juvé l'anaven a llençar i Boix va demanar si se la podia quedar. Un cop havia agafat la documentació, que es conservava en un bagul, va dividir el fons. Ell es va quedar les partitures, que finalment ingressaren a l'Arxiu Municipal, després de la insistència del seu personal. I l'altra part del fons, la correspondència d'Enric Sans, va anar a parar a mans d'un col·leccionista de Figueres, del qual es desconeix la identitat.

Dades sobre l'ingrés

Un primer ingrés de documentació conservada a la casa de Mercedes Juvé es realitzà l'1 d'agost de 2012 per part del personal de l'AMR. Un dia indeterminat d'abril de 2013 s'ingressà una segona remesa del fons per part de Joan Boix Castey que l'havia demanat als fills de Mercedes Juvé quan l'anaven a llençar.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El contingut principal del fons són les partitures de cobla i violí que utilitzava Enric Sans per a la seva vida professional, així com partitures de sardanes publicades del mateix compositor datades entre 1890 i 1984. Així mateix hi ha una sèrie de rebuts en blanc que Sans donava a la gent que li comprava partitures de les seves sardanes i que no arribà a utilitzar. A més a més, hi ha dues postals de 1930-1931 de diverses cobles gironines, felicitacions i programes de festes.

Sistema d'organització

- A100** Partitures de cobla i orquestra (1890-1984)
- A101** Administració econòmica (sense dates)
- A102** Carnet del Sardanista (1947-1951)
- A103** Revistes, programes i felicitacions (1926-ca. 1970)
- A104** Postals (1930-1931)

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

Conservació permanent de tota la documentació del fons.

Incrementos

No es descarten increments.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions d'accés

Lliure accés.

Condicions de reproducció

Lliure.

Llengües i escriptures dels documents

Predomina el català, amb algun document en castellà.

Característiques físiques i requeriments tècnics

Paper. Sense requeriments tècnics específics.

Instruments de descripció

Quadre de classificació

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

El fons està format per documentació original.

Existència i localització de reproduccions

No es coneixen.

Documentació relacionada

Fons Josep Falgarona i Mercedes Juvé

Bibliografia

Empordà federal. Figueres. 14.11.1914.

Alt Empordà. Figueres. 13.07.1918.

La Veu de l'Empordà. Figueres. 03/12/1927.

Ernest Albert i Galter, "Els nostres compositors. Retrats. Enric Sans" a *La dansa més bella. Portanveu del Foment de la Sardana*, Figueres, Casino Menestral de Figueres, any I, núm 6, juny 1928.

Inés Padrosa, *Diccionari biogràfic de l'Alt Empordà*, Girona, Diputació de Girona, 2009.

Vidal Parroquial, Figueres. 10.04.1953.

Carles Riera, Josep Maria Serracant, Josep Ventura, *Diccionari d'autors de sardanes i de música per a cobla*, Girona, SOM, 2002.

Inés Padrosa Gorgot, *Diccionari biogràfic de l'Alt Empordà*, Girona, Diputació, 2009, p. 760.

ÀREA DE NOTES

Notes

La documentació generada a la mort d'Enric Sans i Salellas va ser produïda per la seva filla Úrsula Sans Oriol, la qual va fer publicar diverses sardanes del seu pare a finals dels setanta i principis dels vuitanta del segle XX.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i data(es)

AMR, 10 d'agost de 2012.
AMR, 7 d'octubre de 2014.

Fonts

Les mateixes unitats documentals, la bibliografia citada anteriorment i la informació facilitada per Mercedes Juvé Acero en el moment d'efectuar la donació.

Regles o convencions

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007.